

Nr 59

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften jämte i ämnet väckt motion.

I en den 23 mars 1961 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 143, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här återges följande.

I propositionen framlägges förslag till vissa ändringar i stämpelförordningen, föranledda av annan lagstiftning. Härjämte förordas att lagfartsstämpel inte skall utgå vid sådant byte av mark, som utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften

Härigenom förordnas, att 1, 3, 7 och 8 §§ samt 45 § 2 mom. förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

1 §.

I fråga om stämpel till expeditionerna hänföras statsmyndigheterna till följande avdelningar:

¹ Senaste lydelse av 1 § se 1956:234, av 3 § se 1960:703, av 7 § se 1959:268, av 8 § se 1955:351 samt av 45 § 2 mom. se 1921:394.

Första avdelningen

Aklagarmyndigheten i Stockholm; — — — bergmästare; tullkamrar och — — — statens undervisningsanstalter; ävensom alla — — — avdelningar upptagna.

Tredje avdelningen

Chefsämbeten och — — — hörande tjänstemän; yrkesinspektörer och — — — domkapitel; stiftsnämnder.

Fjärde avdelningen

Rikets hovrätter; — — — luftfartsstyrelsen; försäkringsdomstolen; försäkringsrådet; riksförsäkringsverket; arbetarskyddsstyrelsen; — — — statens utlänningskommission; kammarkollegium; — — — sparbanksinspektionen; riksrevisionsverket; kontrollstyrelsen; — — — ekonomisk försvarsberedskap.

3 §.

I avseende på expeditionernas förseende med stämpel gäller, med de här nedan i 6 och 7 §§ nämnda undantag och med iakttagande av vad i 4 § stadgas om inteckningskontrollstämpel, denna tariff.

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
Avflytningsbetyg för sjöman										
Avräkningsbok för sjöman					fritt					
Avsked					fritt					
Bevis annat, rörande tillstånd att utöva näring eller yrke; lika med Tillståndsbevis.										
Bevis angående tillstånd till gravsättning eller eldbegängelse					fritt					
Bevis om tillstånd att utströ aska efter avliden person					fritt					
Motbok, utfärdad av postsparbank..					fri					
Resolution angående tillstånd som avses i lagen om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag.....	—	—	—	—	40	—	—	—	40	—
Resolution angående tillstånd till gravsättning eller eldbegängelse ..					fri					
Resolution angående tillstånd att utströ aska efter avliden person ..					fri					
Sjömansrulla										
för utrikes sjöfart	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
för inrikes sjöfart					fri					

7 §.

Från stämpelavgift — — — kronan befriad.
 Dessutom äro från stämpelavgift enligt detta kap. befriade:
 akademier och — — — sjukvårdsinrättningar, allmänna;
 sjukvårdsläkare vid kommunalt mentalsjukhus i ärende rörande sådant
 förhör, som avses i 5 kap. sinnessjuklagen;
 skogsvårdsstyrelser;
 socialnämnder, dock — — — tjänsten; och
 överförmyndare.
 Expedition, som — — — från stämpel.
 Frihet från — — — eller yrkesinspektionen; i mål och ärenden, som
 handläggas av riksförsäkringsverket, försäkringsrådet eller försäkrings-
 domstolen; i ärenden, som handläggas hos fiskevårderingsnämnd; — — —
 förvärva jordbruksfastighet.
 Under förutsättning — — — körkortsutfärdande myndigheter.
 Konungen äger — — — utländska hamnar.

8 §.

Följande enskilda — — — nedan stadgas.

Byte av fast egendom, avhandling därom; lika med avhandling om *Köp av fast egendom*.

Stämpelavgift utgår icke vid förvärv av mark genom byte, i den mån vederlaget utgöres av annan mark, under förutsättning att bytet utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering.

Byte av fartyg (pråm) — — — för överlåtelsen.

45 §.

2. Generalpoststyrelsen har att inom den 1 april till riksrevisionsverket överlämna ej mindre en över stämpeluppbörden i riket upprättad redogörelse för det nästföregående kalenderåret jämte bestyrkta förteckningar över de vid årsskiftet hos generalpoststyrelsen och å postanstalterna inneliggande förråd av stämplat än även försäljningsräkningarna och instrumenten över de hos stämpelförsäljarna hållna inventeringar.

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser 1 § tredje avdelningen den 1 januari 1962, och i övrigt den 1 juli 1961.

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit den vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motionen II: 560 av herr *Gustafsson* i Skellefteå, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta i motionen angivna höjningar av stämpelavgifterna och i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om motsvarande ändringar i expeditionslösenförordningen samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningsändring.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionen framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Ändringar i anledning av lag om försäkringsdomstol m. m., s. 5.
- II. Ändring i anslutning till ny sjukhuslag och ny stadga angående enskilda sjukhem m. m., s. 6.
- III. Ändringar med anledning av kungörelsen om begravningsplatser samt gravsättning och eldbegängelse m. m., s. 6.
- IV. Ändring i anledning av poliskollegiernas avskaffande, s. 6—7.
- V. Ändringar i anslutning till inrättandet av riksrevisionsverket m. m., s. 7.
- VI. Ändring beträffande stämpelavgiften vid byte av fast egendom i arronderingssyfte, s. 7—8.
- VII. Ändringar i anslutning till organisatorisk omläggning av sjömanshusens verksamhet, s. 8.
- VIII. Departementschefens hemställan, s. 9.

Av innehållet i *den förevarande motionen* må här återges följande. Motionären framhåller bl. a. att avgifterna i stämpelförordningen och expeditionslösenförordningen är föråldrade, trots de revisioner som på enstaka punkter tid efter annan företagits. Avgifterna har bl. a. inte anpassats efter penningvärdets fall. Det synes därför rimligt att avgifterna åtminstone i huvudsak täcker statsverkets kostnader för de expeditioner som det här är fråga om, vilket nu icke på långt när är fallet. Vidare erinras om att den år 1953 tillsatta utredningen angående översyn av lösen- och stämpelförordningarna enligt uppgift i årets riksdagsberättelse har för avsikt att redovisa resultatet av sitt arbete i vår. Förslag till ändrade avgifter torde dock tidigast kunna behandlas av vårriksdagen 1962. Då det här gäller taxor, som är orimligt låga och som medför en betydande minskning av statsinkomsterna i förhållande till vad som kan anses befogat, bör emellertid enligt motionärens mening redan från den 1 juli 1961 en provisorisk höjning ske av avgifterna i vissa fall. Motionärens förslag till höjning av avgifterna för vissa expeditioner framgår av nedanstående uppställning. Inom parentes anges därvid avgiften enligt stämpelförordningen.

Expeditionens art	Nuvarande avgift		Föreslagen avgift	
		kr		kr
Bevis ang. inskrivningsdomares beslut tecknat å företedd handling, om det avser bifall, vilandeförklaring eller avslag	7	(1)	12	(6)
» för införing å varje upplägg utöver det första	1	(—)	2	(—)
» , lagfarts-	2	(1)	4	(2)

Expeditionens art	Nuvarande avgift kr	Föreslagen avgift kr
Bevis, äganderätts-	3 (1)	6 (4)
för envar av 2:a och 3:e fastig- heten ytterligare	1 (—)	2 (—)
för envar av övriga fastigheter ytterligare	0: 50 (—)	1 (—)
» ang. anteckning om innehav av inteckningshandling eller uppvi- sande av sådan handling	1 (—)	3 (2)
» , taxerings-	2 (1)	4 (3)
Körkort för bil eller motorcykel	10 (10, i vissa fall 8)	20 (20, i vissa fall 18)
Körkort efter återkallelse	20 (20, i vissa fall 18)	40 (40, i vissa fall 38)
» duplett	2 (2, i vissa fall 1)	5 (5, i vissa fall 4)
Pass, rese, till land utom Skandinavien	10 (8)	20 (18)

Vidare bör som en följd av den år 1959 vidtagna ändringen i stämpelförordningen rörande vissa avskrifter avgiften för »protokoll, annat», som utgives till lösenskyldig part, höjas från 1 till 3 kr. Med ovan berörda avgifter sammanhänger vidare föreskrifter i 2 kap. stämpelförordningen om stämpelbeläggning av ansökningar. Avgiften är 10 kr. för ansökan om stämning och 5 kr. för annan ansökning. Dessa avgifter bör höjas till 20 resp. 10 kr. Enligt förordningen angående kommissionärsavgift i domsagorna utgör avgiften för anlåtande av kommissionär 1 kr. för första ärendet och 50 öre för de följande, dock sammanlagt högst 15 kr. Dessa avgifter, som uttages genom stämpelbeläggning och tillfaller statsverket, bör höjas till 2 kr. resp 1 kr., varjämte maximibeloppet bör höjas till 20 kr.

De föreslagna avgiftshöjningarna torde komma att medföra en inkomstökning för statsverket av mellan 5 och 10 milj. kr. per år.

Utskottet

I förevarande proposition framlägges förslag till vissa ändringar i stämpelförordningen av företrädesvis teknisk natur, som är föranledda av inrättandet av riksrevisionsverket, riksförsäkringsverket och försäkringsdomstolen samt avskaffandet av poliskollegierna och den organisatoriska omläggningen av sjömanshusens verksamhet. Vidare föreslås viss formell ändring i anslutning till den nya sjukhuslagen och stadgan angående enskilda sjukhem m. m. samt bestämmelser om stämpelfrihet för bevis och resolution om tillstånd till gravsättning.

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits och tillstyrker bifall till propositionen härutinnan.

Vid 1960 års riksdag yrkades i väckta motioner att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle begära förslag om befrielse från lagfartsstämpel vid avtal om byte av skogsfastigheter i syfte att åstadkomma en förbättrad arrondering. Motionsyrkandena behandlades av ett sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott, som i sitt utlåtande nr 1 hemställde att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skulle begära förslag till sådan ändring av stämpelförordningen att stämpelavgift icke skulle utgå vid byte av fastighet i arronderingssyfte. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Med anledning därav föreslås i propositionen att i 8 § stämpelförordningen intages en bestämmelse, innebärande att stämpelavgift icke skall utgå vid förvärv av mark genom byte, i den mån vederlaget utgöres av annan mark, under förutsättning att bytet utgör led i åtgärder för jordbrukets eller skogsbrukets yttre rationalisering. Den förordade stämpelfriheten gäller således endast till den del ett markområde bytes mot annat markområde. Om markområdena har olika värden skall stämpelavgift utgå enligt eljest tillämpliga grunder beträffande det överskjutande markvärdet.

De nuvarande bestämmelserna om stämpelplikt vid ifrågavarande slag av markbyten har utgjort ett visst hinder i den för såväl samhället som de enskilda jordägarna önskvärda yttre rationaliseringsverksamheten inom jordbruket och skogsbruket. Propositionsförslaget får ses som ett led i de åtgärder, som i skilda sammanhang vidtagits från statsmakternas sida för att underlätta denna verksamhet. Utskottet hälsar därför med tillfredsställelse att denna fråga nu fått sin lösning och tillstyrker propositionen även i denna del.

I detta sammanhang behandlar utskottet jämväl den vid riksdagens början väckta motionen II: 560, vari förordats en av penningvärdeförändringen motiverad höjning av vissa avgifter i stämpel- och lösenförordningarna. De föreslagna avgiftshöjningarna bör enligt motionärens mening genomföras som ett provisorium i avvaktan på resultatet av den pågående utredningen angående stämpel- och lösenförordningarna och beräknas medföra en inkomstökning för statsverket av mellan 5 och 10 milj. kronor per år.

Den i motionen omnämnda utredningen skall bl. a. pröva frågan om lämplig storlek av avgifterna på från statsmyndigheterna utgående expeditioner. Enligt vad utskottet erfarit har utredningen för avsikt att senast i början av juli innevarande år framlägga sitt betänkande. Med hänsyn härtill är det enligt utskottets mening lämpligt att avvakta utredningens förslag, innan ställning tas till de i motionen förordade avgiftshöjningarna. Utskottet anser sig därför böra avstyrka bifall till yrkandena i motionen II: 560.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 143, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; samt

2) att motionen II: 560 av herr Gustafsson i Skellefteå om höjning av stämpelavgifter och expeditionslösen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 maj 1961

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Jansson, Spetz, Yngve Nilsson, Tage Johansson, Sundin, Hellebladh och Kronstrand; samt

från andra kammaren: herrar Allard, Kollberg, Kärrlander*, Vigelsbo, Wiklund i Öjebyn, Gustafson i Göteborg, Magnusson i Borås, Andersson i Essvik, Forsberg och Björkman.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Spetz, Yngve Nilsson, Kronstrand, Kollberg, Gustafson* i Göteborg, *Magnusson* i Borås och *Björkman*, vilka, under åberopande av innehållet i motionen II: 560, ansett att utskottet bort antaga den förevarande propositionen med de ytterligare ändringar i stämpelförordningen som yrkats i motionen, och att utskottet således bort hemställa,

att riksdagen -- med uttalande att förevarande proposition nr 143 icke kunnat oförändrad antagas och i anledning av motionen II: 560 av herr Gustafsson i Skellefteå -- måtte

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring i förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften med den ändring att 3 § erhåller nedan angivna lydelse.

3 §.

I avseende --- denna tariff.

	1 Avd.		2 Avd.		3 Avd.		4 Avd.		5 Avd.	
	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre	Kr.	öre
tullpass:										
för fartyg, vars nettodräktighet icke överstiger 10 ton	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—
för annat fartyg	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
årspass					fritt					
rese-:										
främlingspass; se <i>Främlingspass</i> .					fritt					
för den, som reser i kronans arende för annan person:										
till inrikes orter	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
till utrikes orter:										
sjömans-.....	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
kollektiv-.....	10	—	—	—	10	—	—	—	10	—
samt därjämte för varje del- tagare utöver tio.....	—	50	—	—	—	50	—	—	—	50
annat:										
till Uleåborgs län i Finland, för invånare i Tornéa fög- deri					fritt				2	—
till Finland i övrigt, Dan- mark eller Norge.....	4	—	—	—	4	—	—	—	4	—
till annat land.....	18	—	—	—	18	—	—	—	18	—
<i>Protokoll annat:</i>										
som vid hovrätt eller högsta dom- stolen utgives till part, vilken utan särskild begäran författnings- enligt är skyldig att lösa det- samma:										
varje ark	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—
Innefattar protokollet slutligt be- slut, tillkommer härför 15 kro- nor samt ytterligare 10 kronor för varje dag, då sammanträde för muntlig förhandling hållits i målet eller ärendet.										
som hos annan myndighet utgi- ves till part, vilken utan särskild begäran författningsenligt är skyl- dig att lösa detsamma:										
första arket	3	—	3	—	6	—	8	—	8	—
varje av de övriga.....	3	—	3	—	4	—	4	—	4	—
som eljest utgives; lika med <i>Av- skrift</i> .										
<i>Resolution</i> angående tillstånd som avses i lagen om vissa inskränk- ningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag.....	—	—	—	—	40	—	—	—	40	—
<i>Resolution</i> angående tillstånd till gravsättning eller eldbegängelse..					fri					
<i>Resolution</i> angående tillstånd att ut- strö aska efter avliden person ..					fri					
<i>Sjömansrulla</i>										
för utrikes sjöfart	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
för inrikes sjöfart					fri					

2) antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 30 juni 1943 (nr 424) angående kommissionärsavgift i domsagorna och vattendomstolarna

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen den 30 juni 1943 angående kommissionärsavgift i domsagorna och vattendomstolarna skall erhålla följande ändrade lydelse.

2 §.

Kommissionärsavgiften utgör för uttagande och översändande av expeditioner jämte ingivna handlingar 2 kronor; för anskaffande och översändande av avskrift, bevis eller annan handling 2 kronor; samt för meddelande av underrättelse 2 kronor. För ingivande — — — ej avgift.

Skall gravationsbevis uttagas och översändas i sammanhang med expedition i inskrivningsärende, *eller* skall lagakraftbevis eller bevis om anmält vad anskaffas i sammanhang med uttagande och översändande av utslag i målet, *eller* erhåller kommissionären eljest av samma person samtidigt flera uppdrag rörande samma ärende eller uppdrag att tillhandagå i flera ärenden, utgår avgiften med 1 krona för varje uppdrag eller ärende utöver det första, dock ej med sammanlagt högre belopp än 20 kronor. Vid samtidigt meddelande av underrättelser rörande flera uppdrag eller ärenden beräknas ej avgift för mera än ett meddelande.

Den som — — — nödig postbefordringsavgift.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961.

3) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om motsvarande ändringar i expeditionslösenförordningen.